

06.09.2021

Asia/11

§ 613

Valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponsi tukea tarvitsevien nuorten palvelujen yhteistyön sujuvoittamisesta

HEL 2021-003055 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuomas Rantasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausunto HUS Psykiatria
- 2 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto, HEL 2021-003055

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 3.3.2021 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 3.3.2021 valtuutettu Seija Muurisen aloitetta mielenterveyskuntoutujien asumisketjun sujuvoittamisesta kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottaman toivomusponnen: "Valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää, onko mahdollista kiinnittää jatkossa enemmän huomiota HUSin nuorisopsykiatrisen hoitoketjun ja Helsingin sote-toimialan sijaishuollon yhteistyön sujuvoittamiseen niiden lasten ja nuorten osalta, jotka eivät asu kotonaan. Tähän liittyvät myös asiakkaille räätälöidyt asumisen ja muun tuen palvelut heidän siirtyessään aikuispsykiatrisen piiriin."

Kansallisen mielenterveysstrategian (2020-2030) mukaan laaja-alaisten palvelujen tulee olla asiakaslähtöisiä, saavutettavia, oikea-aikaisia, vaikuttavia, yhteen sovitettavia ja jatkuvuutta tukevia. Tämä tarkoittaa esimerkiksi erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon palvelujen tiivistä yhteistyötä. Syrjäytymisen ehkäisemiseksi tulee turvata kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten mielenterveyshoito sijoituksen aikana sekä riittävä tuki siirryttäessä itsenäiseen asumiseen.

Sosiaali- ja terveystoimiala järjestää lastensuojelun sijaishuollon palvelut alle 18-vuotiaille kiireellisesti sijoitetuille ja huostaanotetuille lapsille ja nuorille sekä jälkihuollon palvelut 25:een ikävuoteen saakka. Sijaishuoltoa voidaan järjestää perhe- tai laitoshoidon. Vuonna 2020 kodin ulkopuolelle sijoitettuja alle 18-vuotiaita oli 2 106. Perhe- ja laitoshoidon voidaan tarvittaessa järjestää myös 18-vuotiaille jälkihuollon asiakkaille. Nuorten asumisen ratkaisut pyritään löytämään joustavasti ja kohtuullisella aikataululla.

Sosiaali- ja terveystoimiala ja HUSin nuorisopsykiatria ovat tiivistäneet yhteistyötä kuluvan vuoden aikana. Yhteiskehittäminen jatkuu osana kansallista sote-uudistusta. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeeseen liittyvässä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluketjun kehittämisessä parannetaan palvelujen saatavuutta perustasolla sekä integrointia erikoissairaanhoidon palveluihin. Rakenneuudistuksen erikoissairaanhoidon ohjauksessa kehitetään HUSin kanssa lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen toimivuutta.

Täysi-ikäistyvä nuori pyritään siirtämään aikuispsykiatrian puolelle ns. saattaen yhteisen hoitoneuvottelun turvin, jossa mukana on myös lastensuojelu ja jälkihuolto. Nuoriso- ja aikuispsykiatriassa on toimintaan integroituneena psykiatrisen sosiaalityön erityisasiantuntijoita turvaamaan nuorten kiinnittymistä palvelujärjestelmään ja tarvittaviin tukitoimiin.

Toivomusponnen johdosta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan, kaupunkiympäristön toimialan sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lausunnot.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

06.09.2021

Asia/11

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausunto HUS Psykiatria
- 2 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto, HEL 2021-003055

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.08.2021 § 155

HEL 2021-003055 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponnosta koskien tukea tarvitsevien nuorten palvelujen yhteistyön sujuvoittamista.

”Toivomusponnossa edellytetään, että kaupunki selvittää, onko mahdollista kiinnittää jatkossa enemmän huomiota HUSin nuorisopsykiatrisen hoitoketjun ja Helsingin sote-toimialan sijaishuollon yhteistyön sujuvoittamiseen niiden lasten ja nuorten osalta, jotka eivät asu kotonaan. Tähän liittyvät myös tällaisille asiakkaille räätälöidyt asumisen ja muun tuen palvelut heidän siirtyessään aikuispsykiatrian piiriin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala järjestää lastensuojelun sijaishuollon palvelut alle 18-vuotiaille kiireellisesti sijoitetuille ja huostaanotetuille lapsille ja nuorille sekä jälkihuollon palvelut 25 ikävuoteen saakka. Sijaishuoltoa voidaan järjes-

tää perhe- tai laitoshoitona. Vuonna 2020 kodin ulkopuolelle sijoitettuja alle 18-vuotiaita oli 2 106. Nuorten jälkihuolto järjestää perhe- ja laitoshoidon tarvittaessa myös 18-vuotiaille jälkihuollon asiakkaille.

Erityisesti laitoshoitoon sijoitetuilla nuorilla on usein monialaisia ongelmia. Lähes kaikilla laitoshoitoon sijoitetuilla nuorilla on mielenterveyden ongelmia tai diagnosoituja mielenterveyden häiriöitä. Psykiatrisen erikoissairaanhoidon osastohoitoa ja pitkäaikaista kuntouttavaa psykiatrista hoitoa on vähennetty ja sijaishuoltopaikoissa hoidetaan nykyään psyykkisesti vaikeasti oireilevia nuoria.

Helsingin kaupungin lastensuojelu on pyrkinyt tekemään aktiivisesti yhteistyötä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) nuorisopsykiatrin kanssa, jotta sijoitetuille nuorille kyettäisiin turvamaan nuoren tarvitsema nuorisopsykiatrin sairaanhoito. Sovittujen toimintamallien toteuttamisessa arjessa on kuitenkin ollut suuria haasteita. Kuluvana vuonna yhteistyö HUS nuorisopsykiatrin kanssa on aktivoitunut ja edistynyt merkittävästi. Helsingin lastensuojelu ja HUS neuvottelevat parhaillaan sijaishuollon ja lasten- ja nuorisopsykiatrin integroidusta toimintamallista. Samanaikaisesti sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö valmistelee muutoksia lastensuojelulakiin ja lausuntokierroksella olleessa lakiluonnoksessa esitettiin erikoissairaanhoidolle nykyistä merkittävästi vahvempia velvoitteita hoidon antamiseen sijaishuollossa oleville lapsille. Lakiluonnoksessa edellytettiin muun muassa, että sijaishuoltoon sijoitetulle lapselle järjestetään tarpeelliset terveydenhuollon palvelut ja että terveydenhuolto osallistuu hoidon ja huolenpidon antamiseen sijaishuoltoyksikössä.

Helsingin kaupungin asumisen tuen yksikkö järjestää sosiaalihuoltolain mukaista arviointi ja sijoitustoimintaa (SAS-toiminta) ja asumispalveluita täysi-ikäisille mielenterveysasiakkaille. Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelujen SAS-toiminta toteutetaan SAS-työparityöskentelynä psykiatrin kanssa, jonne ohjataan moniammatillisesti tehdyt arviot asiakkaan asumispalvelun tarpeesta. Mielenterveysasiakkaiden asumishakemukset käsitellään yksilöllisesti ja hakijoille tarjotaan hänen tuen tarvetta vastaava asumispalvelu. Hakija tavataan aina yhteisessä palaverissa hänen verkostonsa kanssa, jolloin hakija voi kertoa oman näkemyksensä tilanteestaan, tuen tarpeesta ja asumisen paikasta. Jototusaika mielenterveysasiakkaiden asumispalveluihin on yksilöllinen. Nuorten hakijoiden kohdalla asumisen ratkaisu pyritään löytämään joustavasti ja kohtuullisella aikataululla. Asumispalvelun kiireellisyyteen ei vaikuta se, miltä taholta asumishakemus tulee. Asumisen sijoituksissa käytetään tarveharkintaa, joka pohjautuu hakijan elämäntilanteeseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala sekä HUS nuorisopsykiatria ovat tiivistäneet yhteistyötä kulu-
van vuoden aikana. Yhteiskehittäminen jatkuu osana kansallista sote-
uudistusta. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeeseen liit-
tyvässä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluketjun kehittämisessä
parannetaan palvelujen saatavuutta perustasolla sekä integrointia eri-
koissairaanhoidon palveluihin. Rakennuudistus -hankkeen erikoissai-
raanhoidon ohjaus -hankkeessa kehitetään Uusimaa-tasoisesti yhteis-
työssä HUSin kanssa lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden toimi-
vuutta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Mielenterveyden häiriöt ovat suuri kansanterveydellinen haaste. Psyyk-
kiseen sairastamiseen liittyy voimakas syrjäytymisen riski. Kansallinen
mielenterveysstrategia vuosille 2020–2030 painottaa, että laaja-
alaisten palvelujen tulee olla asiakaslähtöisiä, saavutettavia, oikea-
aikaisia, vaikuttavia, yhteen sovitettavia ja jatkuvuutta tukevia. Se tar-
koittaa esimerkiksi erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja so-
siaalihuollon palvelujen tiivistä yhteistyötä. Syrjäytymisen ehkäisemi-
seksi kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten mielenterveyshoi-
to sijoituksen aikana sekä riittävä tuki siirryttäessä itsenäiseen asumi-
seen tulee turvata."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi